

Примљено :	9.3.2026	Страна	14
Орг. јед.	Број	Пројект	Вредност

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног
родитеља и име
Датум и место рођења

Крстић, Милан, Ана
17. 8. 1994, Ниш

Основне студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Звање
Година уписа
Година завршетка
Просечна оцена

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет у Нишу
Основне академске студије србистике
дипломирани филолог
2013.
2017.
9,90

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Звање
Година уписа
Година завршетка
Просечна оцена
Научна област
Наслов завршног рада

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет у Нишу
Мастер академске студије србистике
мастер филолог
2017.
2018.
10,00
Филолошке науке; Српски језик
Српски као наследни језик у немачкој говорној средини

Докторске студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Година уписа
Остварен број ЕСПБ
бодова
Просечна оцена

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
Докторске академске студије филологије
2018.
148
9,94

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске
дисертације
Име и презиме ментора,
звање
Број и датум добијања
сагласности за тему
докторске дисертације

*Конгруенција билингвалних говорника српског као наслеђеног језика у немачкој
говорној средини*
др Ивана Митић, ванредни професор
8/18-01-003/22-018, 12. 4. 2022.

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна
Број поглавља
Број слика (шема, графикона)
Број табела
Број прилога

185
10
19 графикона, 10 слика
14
5

ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
	<p>Крстић, Ана, Конгруенција код немачких говорника српског као наслеђеног језика: координиране и паукалне синтагме, <i>Језици и културе у времену и простору</i>, 2022, 10/1, Нови Сад: Филозофски факултет, 373–386.</p> <p><i>Кратак опис садржине (до 100 речи)</i></p> <p>У раду се истражује конгруенција у српском као наслеђеном језику код немачких говорника на примеру конгруирања атрибута и предиката са координираним и паукалним синтагмама.</p>	
1	<p>Тестирана је претпоставка да је конгруирање у српском као наслеђеном језику одраз симплификације и генерализације који се јављају било под утицајем негативног трансфера из немачког језика, било као одлика незавршеног усвајања. Резултати недвосмислено показују да: говорници са вишим нивоом језичке компетенције атрибут и предикат конгруирају семантички са координираним и паукалним синтагмама; говорници нижег нивоа језичке компетенције користе само форму мушког рода множине, док нити један испитаник није синтаксички конгруирао предикат са паукалном синтагмом.</p> <p>Krstić, Ana, Stanković, Branimir, Gender Agreement in Heritage Serbian: A First Study. <i>Heritage languages and variation</i>. Edizioni Ca'Foscari, 2024, 25–44.</p> <p><i>Кратак опис садржине (до 100 речи)</i></p> <p>У раду се на примеру наслеђених говорника српског језика, којима је немачки доминантни језик, тестира претпоставка о постојању различитих фаза у процесу усвајања рода, што је раније забележено код монолингвалних и билингвалних говорника словенских језика. Резултати задатка са усмеравањем продукцијом потврђују да постоји веза између нижег познавања језика и чешћег одабира моорфофонолошких фактора приликом одређења рода именице, те да напредни говорници имају систем три рода (мушки, женски, средњи), нешто једноставнији него монолингвали, док испитаници са нижим нивоом познавања језика поседују систем два рода (мушки, женски).</p>	M14
2	<p>Krstić, Ana, Stanković, Branimir, Methodological Approaches to Online Serbian Heritage Language Instruction, <i>Languages</i> 9, MDPI, 2024, 335.</p> <p><i>Кратак опис садржине (до 100 речи)</i></p> <p>У раду је критички разматран Наставни план и програм Министарства РС за српски као страни језик, иначе препоручен и за усвајање српског као наслеђеног језика услед недостатка истог, и понуђен адекватни приступ српском као наслеђеном језику. Као значајан резултат могу се издвојити три препоручена модела наставног рада: комуникативни приступ настави српског као наслеђеног језика који је значајан за подстицање металингвистичке свести, интегративни модел наставе који може значајно побољшати процес усвајања језика јер подстиче продукцију, разумевање и метајезичку рефлексiju, те формално-фокусирани модел, у коме се граматика изучава кроз контекст.</p>	M14
3	<p>Крстић, Ана, О појму наслеђени језик кроз призму билингвизма, <i>Годишњак за српски језик</i>, 2021, 32/19, Ниш: Филозофски факултет, 81–94.</p> <p><i>Кратак опис садржине (до 100 речи)</i></p> <p>У овом прегледном раду је из теоријске перспективе размотрен појам наслеђеног језика, дефинисан је појам билингвизма одакле је потекао, те наведени критеријуми за разграничавање српског као матерњег и страног језика. Критички су анализиране теорије усвајања у оквиру којих се појам наслеђени језик појављује и бива издвојен као засебна категорија, те контрастиране теорија незавршеног усвајања и теорија успореног усвајања. С обзиром на карактеристике потоњих теорија, те на специфичности које поседују монолингвали и билингвали, препознато је да говорници наслеђеног језика јесу хетерогена група која има одлике обеју претходних група, али не припада сасвим нити једној од њих.</p>	M21
4.	<p>У овом прегледном раду је из теоријске перспективе размотрен појам наслеђеног језика, дефинисан је појам билингвизма одакле је потекао, те наведени критеријуми за разграничавање српског као матерњег и страног језика. Критички су анализиране теорије усвајања у оквиру којих се појам наслеђени језик појављује и бива издвојен као засебна категорија, те контрастиране теорија незавршеног усвајања и теорија успореног усвајања. С обзиром на карактеристике потоњих теорија, те на специфичности које поседују монолингвали и билингвали, препознато је да говорници наслеђеног језика јесу хетерогена група која има одлике обеју претходних група, али не припада сасвим нити једној од њих.</p>	M52

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.

ДА НЕ

Образложење

Кандидат мр Ана Крстић испуњава све услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (до 500 речи)

Дисертација кандидата мр Ане Крстић *Конгруенција билингвалних говорника српског као наслеђеног језика у немачкој говорној средини*, која се бави истраживањем усвајања граматичког рода у српском као наслеђеном језику, састоји се из десет поглавља, у оквиру којих се критички разматрају постојећи теоријски оквири.

формулишу истраживачка питања, анализирају резултати и дискутују у контексту постављених хипотеза, те дефинишу теоријске и методичке импликације. Прво поглавље је Увод, а након њега следи друго поглавље, у оквиру кога су установљени морфолошки и синтаксички критеријуми за одређивање рода, те истакнуте специфичности конгруенције у српском језику у односу на друге словенске језике како би се поставила основа за разумевање механизма граматичке конгруенције и усвајања категорије рода. Треће поглавље доноси преглед постојећих теорија усвајања језика, издвајајући генеративни, емергентистички и когнитивни приступ; бави се анализом појма наслеђени језик и разматра кључне феномене који га карактеришу: незавршено усвајање и слабљење језика, те како се ове појаве могу манифестовати у оквиру различитих језика и како могу утицати на стабилност граматичких категорија; препознаје разлике између усвајања првог, другог и наслеђеног језика, те специфичности процеса језичког развоја код билингвалне деце. У оквиру четвртог поглавља дају се претходна истраживања која се баве усвајањем рода и конгруенције у наслеђеним језицима, при чему се посебно разматра положај српског као наслеђеног језика у немачкој говорној средини, те постојећа истраживања у оквиру словенских наслеђених језика, која су основа за формулисање хипотеза. Пето и шесто поглавље централна су методолошка поглавља: претходно садржи циљ и хипотезе истраживања, а у оквиру потоњег образлаже се избор метода и експерименталног приступа, описује поступак израде и спровођења продукцијског задатка, те начин обраде података; дефинишу се варијабле истраживања и социолингвистички фактори као што су изложеност српском језику, узраст и дужина учења, те узорак испитаника. У оквиру седмог поглавља наведени су резултати, а у оквиру осмог дата је дискусија – представљени су резултати статистичких тестова и тумачени у контексту постављених хипотеза, доведени су у везу са постојећим теоријским моделима и досадашњим истраживањима, те понуђене теоријске импликације, које имају значајан допринос за разумевање процеса усвајања граматичког рода у наслеђеном језику, као и методолошке, којима се утврђују предности и ограничења спроведеног истраживања. Девето поглавље у фокус поставља могућност примене добијених резултата за унапређење наставне праксе српског као наслеђеног језика – у овом поглављу аутор предлаже активности за подстицање стабилности граматичког система код билингвалне деце. Последње поглавље је закључно поглавље – у њему су сумирани резултати и дати предлози за будућа истраживања у области наслеђених језика. Након закључног поглавља следи литература, а после ње су прилози.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације (до 200 речи)

У пријави докторске дисертације као основни циљеви издвојени су утврђивање система рода и принципа конгруенције у српском као наслеђеном језику код говорника којима је немачки доминантан језик у поређењу са монолингвалима и класификовање уочених система говорника српског као наслеђеног. У експерименталном истраживању, у коме је учествовало 60 испитаника 6–11 година: 30 билингвалних говорника српског као наслеђеног језика (Немачка) и 30 монолингвалних говорника српског језика (Србија), спроведеном у онлајн-формату применом задатка усмеравање усмене продукције за потребе дисертације тестиран је ефекат познатости именице, каноничности, изложености српском језику и узраста (као каноничне третиране су именице мушког рода које се завршавају нултим наставком, женског рода вокалом, те средњег рода вокалима -о и -е, а као неканоничне именице мушког рода које се завршавају вокалима -а, -о и -е, те женског рода на сугласник). Конципирано на наведени начин, истраживање је омогућило потпуно остваривање циљева дефинисаних у пријави дисертације, па и њихово превазилажење – добијени резултати показали су да наследни говорници поседују стабилан систем конгруенције у случајевима каноничних и морфолошки транспарентних именица, док се код неканоничних облика јавља већи степен варијабилности; утврђена је снажна позитивна корелација између изложености српском језику и тачности у одређивању рода, док су разлике у односу на монолингвалне говорнике ограничене.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације (до 200 речи)

Емпиријски и методолошки значај ове дисертације препознаје се у прецизнијој и свеобухватнијој методологији у односу на досадашња истраживања, заснованој на продукцијском задатку прилагођеном деци, у оквиру кога су први пут у српском као наслеђеном језику комбиновани различити типови лингвистичких стимулуса – именице које варирају по реалности, каноничности и аниматности. Научни допринос огледа се у обједињавању више аспеката који су у претходним истраживањима разматрани одвојено: експериментална анализа граматичког рода, утицај морфолошке транспарентности и познатости лексема, процена изложености и језичке биографије испитаника. Овакво методолошко обједињавање омогућило је прецизније разграничење између незавршеног усвајања и слабљења језика, као и идентификацију стратегија које деца користе приликом реконструкције граматичких правила. Резултати дисертације недвосмислено доприносе разумевању механизма стабилизације и варијације у наслеђеном језику, показујући да је систем конгруенције код деце која расту у билингвалном окружењу прилагођен условима ограничене изложености, а укључивање ванјезичких фактора омогућава интегрисање социолингвистичког приступа са усвојеношћу граматичких категорија, што је резултирало свеобухватним сагледавањем резултата интерпретираних у оквиру који повезује когнитивне механизме усвајања језика са социолингвистичким контекстом, и у чему је кључни научни допринос ове дисертације. Резултати значајно допуњују ранија сазнања о разумевању усвајања граматичких категорија у наслеђеним језицима и пружају методичке импликације за унапређење наставе српског као наслеђеног језика у дијаспори.

Оцена самосталности научног рада кандидата (до 100 речи)

Кандидат мср Ана Крстић недвосмислено је показала изразиту самосталност у свим фазама израде дисертације – од избора теме до обликовања емпиријског дела истраживања, анализе резултата и критичког сагледавања

добити резултата у контексту постојећих истраживања. Током процеса дизајнирања експеримента и упитника за родитеље, проналажења испитаника, добијања сагласности и спровођења истраживања, кандидаткиња је показала истрајност, развијене организационе способности и изражену научноистраживачку зрелост, што је допринело да дисертацију заврши успешно и благовремено. Коришћење релевантне литературе и зрело и аргументовано сагледавање резултата дисертације у контексту ранијих теоријских приступа показали су да поседује темељно теоријско знање и способност његове самосталне и критичке примене.

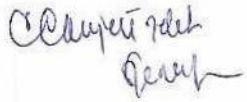
ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

Дисертација мср Ане Крстић – утемељена на доброј теоријској и методолошкој основи и структурирана на адекватан начин – бави се релевантним лингвистичким питањем: усвајањем рода код говорника српског као наслеђеног језика. Добити резултати – наследни говорници поседују стабилан систем конгруенције у случајевима каноничних и морфолошки транспарентних именица; постоји позитивна корелација између изложености српском језику и тачности у одређивању рода, док су разлике у односу на монолингвалне говорнике ограничене – доприносе теоријском разумевању усвајања граматичких категорија у наслеђеним језицима и имају важне методичке импликације за унапређење наставе српског као наслеђеног језика у дијаспори, у чему се поред научног препознаје и шири друштвени значај.

КОМИСИЈА

Број одлуке НСВ о именовању Комисије 818-01-2/26-38

Датум именовања Комисије 25. фебруар 2026. године

Р. бр.	Име и презиме, звање		Потпис
1.	Др Бранимир Станковић, ванредни професор	председник	
	Српски језик (Научна област)	Филозофски факултет Универзитета у Нишу (Установа у којој је запослен)	
2.	Др Ивана Митић, ванредни професор	ментор, члан	
	Српски језик (Научна област)	Филозофски факултет Универзитета у Нишу (Установа у којој је запослен)	
3.	Др Александра Јанић Митић, ванредни професор	члан	А. Јанић Митић
	Српски језик (Научна област)	Филозофски факултет Универзитета у Нишу (Установа у којој је запослен)	
4.	Др Светлана Слијепчевић Бјеливук, виши научни сарадник	члан	
	Српски језик (Научна област)	Институт за српски језик САНУ у Београду (Установа у којој је запослен)	
5.	Др Николета Момчиловић, доцент	члан	Nikoleta Momčilović
	Немачки језик (Научна област)	Филозофски факултет Универзитета у Нишу (Установа у којој је запослен)	

Датум и место:

2. 3. 2026. године, у Нишу и Београду.